

KARD ÉS LANT

A TÖRTÉNELMI VITÉZI REND, PEST TÖRZSSZÉKÉNEK
KULTURÁLIS ÉS IRODALMI HÍRLEVELE 2021. NOVEMBER

Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium

Mindenszentek, a göcsejiek ajkán mincién napja. Katolikus tanítás a szentek egyessége. Eszerint az élő és elhalt hívek titokzatos közösséget alkotnak, és az Úr színe előtt egymásért könyörögnek, helytállanak. A küzdő egyház (Ecclesia militans) a földön élő, a szenvedő egyház (Ecclesia patiens) a már meghalt, de még a tisztítóhelyen szenvedő, a diadalmas egyház (Ecclesia triumphans) pedig a már mennyekbe jutott, üdvözült hívek társasága. Mindenszentek napja mindazon megdicsőült lelkek ünnepe, akikről megszámlálhatatlan sokaságuk miatt a kalendárium külön-külön, névszerint nem emlékezik meg.

Jankovics Marcell: Jelkép-kalendárium

Mindenszentek

A Mindenszentek-kép (német Allerheiligenbild) legkorábbi példája egy X. századi német misekönyvből való. A miniatúra a Bárányt imádó szentek és angyalok sorait ábrázolja. A XIV. századtól kezdve a Bárányt fokozatosan a Szentháromság képmása helyettesíti, vagy az Atyaistené, akit rendszerint pápai díszben jelenítenek meg, amivel szintén a Szentháromságra, illetve a római egyház egyetemességére (kizárólagosságára) kívánnak utalni. A Szűzanya is helyet kaphat az Isten trónja mellett (Mária megkoronázása). E változat szöveges alapja az Arany legendában található meg. A katolikus ünnepnek saját liturgiája volt, a Mindenszentek litániája, amelynek szövegét rendszerint szentírási idézetekből állították össze. Mára az ünnep lassacskán elsorvadt. A gyakorlatban halottak napjának vigíliája lett belőle.

Az első bécsi döntés

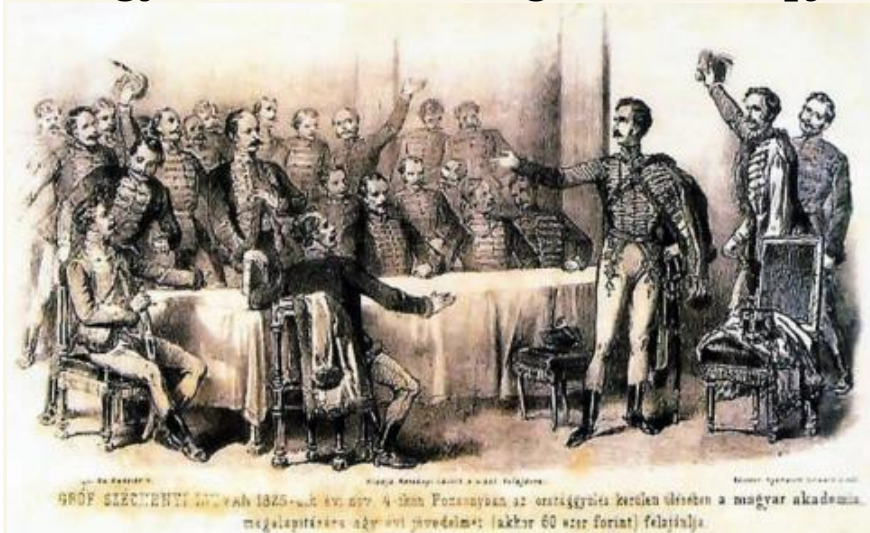
A Felvidék visszatér

„Aki úgy, mint én, látta mindkét városban az öröm megható és keresetlen kitöréseit, aki látta, mint borultak az emberek egymás karjába vagy hullottak térdre az út mellett, s ahogyan sírtak örömben, az megértette, hogy valódi felszabadulás ment végbe - mégpedig háború és minden vérontás nélkül.” (Horthy Miklós)

„Mindenütt, amerre mentünk, őszirozsákat szórtak reánk. Kosárral, szakajtóval szórták a lányok az őszirozsát. Az autót behavazta a sok virág, mindenkinek jutott egy csokorra való. - Milyen különös, kérlek! - mondja csendesen. - Ezt az országrészt, mint a többit, az őszirozsás forradalom vesztette el. S most, mikor visszatér a Felvidék, megint őszirozsát dobálnak: mintha az idő és az élet bocsánatot kérne és jóvá akarna tenni a jelképpel valamit. (Márai Sándor)

A Magyar Tudós Társaság születésnapja - 1825

Széchenyi István felajánlja birtokainak egyévi jövedelmét egy Tudós Társaság alapítására (*litográfia*)

„Nekem itt szavam nincs. Nem vagyok tagja a követek házának. De birtokos vagyok; és ha feláll oly intézet, mely a magyar nyelvet kifejtse, mely avval segítse elő honosainknak magyar neveltetését, jószágomnak egy évi jövedelmét feláldozom reá.” (Széchenyi István 1825. november 3-i felszólalásából.)

1825. november 3-a a magyar nemzet, a tudomány, a törvényhozás és a mecénatura történelmi egymásra találásának emléknapja.

Már az 1791. évi országgyűlés is programjába vette egy tudományos akadémia felállítását, és utána is voltak próbálkozások, de az ötlet csak 34 évvel később valósulhatott meg. A pozsonyi országgyűlésen határozták el a magyar rendek a Magyar Tudományos Akadémia létrehozását. Ezen az ülésen Felsőbüki Nagy Pál lelkesítő beszédének hatására gróf Széchenyi István egy Tudós Társaság létesítésére összes birtokainak egy évi jövedelmét ajánlotta fel. „Én szavazattal nem bírok, én nem vagyok országnagy, de földbirtokos. Ha egy intézet állandó fel a magyar nyelv kifejlesztésére, mely polgártársaim nevelését is elősegíti, úgy felajánlom egy évi egész jövedelmemet, mely 60.000 forintból áll, s az a felállítandó magyar tudós társaság alapjához csatoltassék.”

November 4. - Az 1956-os szabadságharc leverésének gyásznapja

„Egyedül voltatok az egyenlőtlen
harcban a zsarnok ellen.
Segélykéréstek a „szabad világhoz”
visszhangtalan maradt, –
siketítőn dörögtek a fegyverek ...
S maradt végül a haldoklók jaja.”

(Sava Manolova-Ungerer: 1956 október hőseihez 'Glória Victis')

1956. november 4-e súlyos tragédiával köszöntött ránk. Hajnali 4 órakor megkezdődött a második szovjet intervenció. Háború hadüzenet nélkül. Így lett november 4-e az 1956-os forradalom és szabadságharc véres leverésének a napja, az idegen hatalom ellen küzdő nemzet gyásznapja.

Október 28-tól - amikor Nagy Imre elismerte a felkelés jogosságát, és győzött a szabadságharc - november 3-ig békés, reményteli újrakezdesre készülődött az egész ország, a szovjeteket kiszolgáló törpe kisebbség kivételével. November 4-e vasárnapra esett, és 5-én, hétfőn, már dolgozni mentek volna az emberek.

De a háttérben, a nemzetközi erővonalak ismét tragikussá alakították a magyarság sorsát. A két nagyhatalom, Amerika és a Szovjetunió vezetői háttéralkut kötöttek. Az USA vezetőinek (Eisenhower elnök, Dulles külügyminiszter) döntése, miszerint az USA nem avatkozik be a magyarországi eseményekbe, vagyis az oroszok szabad

kezet kapnak, megpecsételte a magyar szabadságharc sorsát. Az Amerikában élő Nobel díjas Wigner Jenő így summázta az eseményeket: „... a nyugat karba tett kézzel nézte a magyar nép mozgalmának véres elnyomását.”

A Habsburg-ház utolsó trónfosztása

„ 1. § IV. Károly király uralkodói jogai megszűntek.

2. § Az 1723. évi I. és II. törvénycikkben foglalt *pragmatica sanctio* és minden egyéb jogszabály, amely az Ausztriai Ház (*Domus Austriaca*) trónörökösödési jogát megállapította vagy szabályozta, hatályát veszítette és ezzel a királyválasztás előjoga a nemzetre visszaszállt.

3. § A nemzet a királyság ősi államformáját változatlanul fenntartja, de a királyi szék betöltését későbbi időre halasztja és utasítja a minisztériumot, hogy eziránt arra alkalmas időben javaslatot tegyen.

(A detronizációról rendelkező 1921/XLVII. tc. szövegéből)

1921. november 6-án szavazta meg a nemzetgyűlés az 1921/XLVII. törvényt, mely kimondta Károly király és a Habsburg-Lotharingiai-ház magyarországi trónfosztását. A jogszabály nemzetközi nyomásra született meg az uralkodó októberi visszatérési kísérlete - az ún. „második királypuccs” - után, ám a dinasztiaát korábban detronizáló törvényekkel ellentétben végül mégis ez, a negyedik trónfosztás állta ki az idő próbáját.

Az első magyarországi ejtóernyős ugrás – 1920

Az első magyar ejtőernyősegység legendás hírű parancsnoka, Vitéz Bertalan Árpád őrnagy

Az első magyarországi ejtőernyős ugrást 1920. november 7-én, a Rákosmezőn megtartott repülőbemutatón Kovács Endre hajtotta végre.

Gérecz Attila

A Pető Hunor képzőművész készítette bronz relief Budapesten

„Az győzhet csak az utolsó hajrán, aki a sorsánál nagyobb.”

„Hívd egybe, ki hív és magyar!

Hívd, ki sebbel ékes!

Győzni fog, ki hinni akar,

s áldozatra képes!"

Gérecz Attila (Dunakeszi, 1929. november 20. - Budapest 1956. november 7.) magyar költő, sportoló, forradalmár, az 1956-os forradalom és szabadságharc hősi halottja. A forradalom költője. „Ez a titulus a magyar irodalom történetében hagyományosan Petőfi Sándort illeti meg. Sokáig kevesen tudták, hogy van egy 20. századi költő is, akit legalább ilyen joggal megillet a forradalmi költő megnevezés, ő Gérecz Attila. Sorsa és költészete szorosan összefonódott az 1956-os eseményekkel” - írja Vilcsek Béla.

Zsigmond elzálogosítja a szepesi városokat

Luxemburgi Zsigmond Albrecht Dürer festményén

Luxemburgi Zsigmond magyar király a 24 szepességi városból a 13 legjelentősebbet és még további 3 várost a hozzájuk tartozó falvakkal együtt, régi jogaik megtartása mellett zálogba adta sógora, II. Ulászló lengyel király számára.

Zsigmond a törököktől elszenvedett 1396-os nikápolyi vereség után szorult helyzetbe került, amit a velencei dózse igyekezett is kihasználni. Még Nagy Lajos király idején Magyarország megszerezte Dalmáciát Velencétől és évenkénti adófizetésre kötelezte Velencét. Ez az állapot mintegy húsz évig állt fenn. Az erőviszonyok változása után a dózse előbb felmondta az adót, majd megszerezte Zárát, később pedig ostrom alá vont számos dalmáciai magyar várat.

Mindezekre válaszul Luxemburgi Zsigmond 1411-ben háborút indított Velence ellen, de korábbi háborúi felemésztették a kincstár tartalékait. Még a zsoldosok toborzására sem jutott elegendő pénz, ezért a kor uralkodóinak jó szokása szerint a zálogosításhoz folyamodott. A márciusban megkezdődött alkudozások végül eredményre vezettek. Ulászló annyira biztos volt a dolgában, hogy a kölcsönösszeg egy részét már jóval a szerződés megkötése előtt kifizette Zsigmond egyik hitelezőjének, a mindinkább türelmetlenkedő német lovagrend nagymesterének. A dalmát városok visszaszerzéséért indított háború költségeinek fedezésére Duránd, Felka, Igló, Leibic, Mateóc, Ménhárd, Poprád, Ruszkin, Strázsa, Szepesbela, Szepesolaszi, Szepessombat és Szepesvárálja valamint Lubló, Podolin, Gnézda és az ezekhez tartozó falvak az 1412. november 8-án Zágrábban aláírt szerződés keretében 37 000 cseh garasért lengyel kézre kerültek.

Radnóti Miklós

„Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent,
nekem szülőházám itt e lángoktól ölelt
kis ország, messzeringó gyerekkorom világa.
Belőle nőttem én, mint fatörzsből gyöngye ága
s remélem, testem is majd e földbe süpped el.”

„Oly korban éltem én e földön,
mikor az ember úgy elaljasult,
hogy önként, kéjjel ölt, nemcsak parancsra.”

„Ha valóban van még elvégezni való munkám itt, nem pusztulhatok el. S ha elpusztulok, akkor nem volt már értelme annak, hogy éljek. Tegnap éjjel a polcokat néztem. A nagy életművek mind ezt bizonyítják... és ahogy születtem, - mert születtem valamire, különben miért lett volna az áldozat.”

„Ember vigyázz, figyeld meg jól világod:
ez volt a múlt, emez a vad jelen, -
hordozd szivedben. Éld e rossz világot
és mindig tudd, hogy mit kell tenned érte,
hogy más legyen.”

„Radnóti Miklós oly átlátszóan tiszta volt, hogy az ilyet nem szoktuk nagynak tekinteni életében; persze épp ez az átlátszóság az igazi nagyság.” (Weöres Sándor)
Radnóti Miklós (Budapest, 1909. május 5. - Abda, 1944. november 10.) magyar költő, a modern magyar líra kiemelkedő képviselője.

Radnóti Miklós mártír költőnk Glatter Miklós néven 1909. május 5-én asszimilált zsidó családban Budapesten született a Lipótvárosban. Édesapja Glatter Jakab Édesanyját, Grosz Ilonát és ikertestvérét születésekor vesztette el, melynek tragikumát mélyen beivódott szomorúságra, melankóliára hajló természetébe.

A magyar nyelv napja

„Egyetlen hazánk van: ez a magyar nyelv.” (*Kányádi Sándor*)

„A magyar nyelv: létem, jövőm és reményem.” (*Juhász Ferenc*)

„A magyar nyelv olyan, mint egy hangszer: aki játszani akar rajta, annak minden áldott nap gyakorolnia kell.” (*Lénárd Sándor*)

„Éneklő pogány asszonyok dalolásából született a magyar nyelv. A csodaszarvas rázta le agancsával az erdő ékszereit, a piros bogyókat, hogy szép magyar szavak legyenek belőlük.” (*Krúdy Gyula*)

„A magyar nyelv művelésnek nagy és szép múltja van. A nyelvújítás óta, melyhez hasonló arányú mozgalmat más nép történetében nem ismerünk, hosszú a sora azoknak, akik nyelvünk szebbé, jobbá, tisztábbá tétele érdekében fogtak tollat. Imre Sándortól, Thewrewk Emiltől Szarvas Gáborig és Simonyi Zsigmondig, majd Halász Gyuláig és Kosztolányi Dezsőig ...” (*Kodály Zoltán*)

„A mi nyelvünk anya, leány s ismert rokon nélkül úgy áll a több nyelvek között, mint a főnix az ég madarainak számában.” (*Kazinczy Ferenc*)

A világon több ezer élő nyelv van. Az elmúlt évtizedekben alakult ki, hogy az egyes nemzetek megünneplik a nyelvük napját. Nálunk az Anyanyelvápolók Szövetsége vállalta fel nemzeti kincsünk ápolását. A 80-as évek elején jött létre az a nyelvészekből, írókból, tanárokból, újságírókból, színművészekből álló önkéntes közösség, amely a nyolcvanas években kezdeményezte anyanyelvi táborok rendezését, szót emelt az idegen nyelvű feliratok mértéktelen terjedése ellen, támogatta nyelvűvelő szakkönyvek és írások kiadását. Tagjai vallották, hogy az anyanyelv kellő ismerete és igényes használata mindenfajta tudás megszerzésének és a társadalmi-szellemi megújulásnak nélkülözhetetlen feltétele.

Budapest ünnepnapja

Budapest címere az egyesítésekor 1873-ban.

Magyarország fővárosaként Budapest 1873. november 17-én jött létre a Duna keleti partján fekvő Pest, valamint a nyugati partján elterülő Buda és Óbuda városának egyesítésével. 1950. január 1-jén a Budapest környezetében lévő települések hozzácsatolásával létrejött az ún. Nagy-Budapest, amelynek lakossága a 80-as években elérte a 2,1 millió főt.

A városok egyesítését az 1872. évi XXXVI. törvénycikk 1§-a mondta ki: „Buda és Pest szabad királyi fővárosok, valamint Ó-Buda mezőváros és a Margit-sziget, ez utóbbiak Pest vármegyéből kikebelezetvén, Buda-Pest főváros név alatt egy törvényhatósággá egyesítettnek.”

Buda és Pest egyesítésének szükségességét már évtizedekkel korábban sokan felvetették. A hazánkban sok mindenben élenjáró Széchenyi ebben is az elsők között volt. Széchenyi nem az ekkor is már dinamikusan fejlődő Pestet és nem is az ősi királyi székhelyet, Budát javasolta fővárosnak, hanem a kettőből létrejövő egységes Budapestet.

Buda és Pest címere - Mikoviny Sámuel rézmetszete a Notitiából

A Lánchíd megépítése

A Lánchíd megépítése is Széchenyi nevéhez kapcsolódik, ugyanis ő volt a legfőbb kezdeményezője, mondhatni "motorja" az egész vállalkozás megindításának és végrehajtásának. Ez volt az első állandó híd Pest és Buda között, korábban csak úgynevezett hajóhídon lehetett átkelni Pestről a budai oldalra (vagy vissza). Mivel a hajóhíd teherbírása korlátozott volt és jégzajláskor, illetve hajók áthaladásakor nem is működhetett, a városnak óriási szüksége volt egy igazi, állandó hídra. Széchenyi pártfogásába vette az ügyet: 1832-ben úgynevezett hídegyletet alapított, majd 6 évvel később Andrassy Györggyel együtt **Londonba utazva megbízta William Tierney Clarkot a Marlow Bridge hasonmásának, azaz a pest-budai Lánchídnak a megtervezésével.** Az építési munkálatok 1842-ben indultak meg, az átadásra pedig 1849 november 21 -én került sor, Haynau rémuralmának időszakában. (Ekkoriban a gróf már a döblingi intézetben lakott.) A magyar nemeseket itt kötelezték először hídpenz fizetésére, így azt mondhatjuk: a Lánchíd adta a közteherviselés első példáját országunkban. A híddal egyébként Széchenyi dédelgetett tervét is siettetni kívánta: az ország fővárosává emelni Pest-Budát; ezt a Szépészeti Bizottmányban kifejtett működésével maga is segítette. A Várhegy-alagút megépítésének terve ugyancsak Széchenyitől ered.

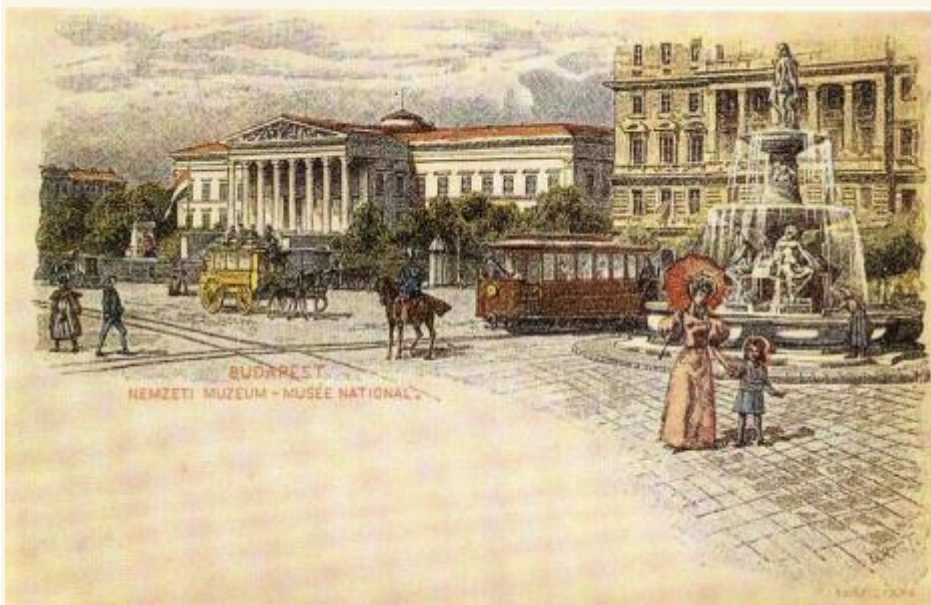
A magyar labdarúgás napja

1993. november 25-én, az "évszázad mérkőzésének" 40 éves jubileuma alkalmából ünnepeltük először a Magyar Labdarúgás Napját, s azóta is mindig sor kerül a jeles napon a múltidézésre. Idén a hajdani Aranycsapat, a legendás londoni 6-3 emlékére kopjafát avatnak és szentelnek fel Ópusztaszeren, a Nemzeti Történelmi Emlékparkban.

Ebben az időszakban a sport a kommunista országok „fegyvere” volt az ötvenes években „az imperialisták” ellen. A magyar futballválogatott kétségtelenül kitett magáért ekkoriban. Csapatunk az ötvenes évek közepén több éven át veretlen maradt, és olimpiai bajnoki címet szerzett Helsinkiben, 1952-ben. Ezután nevezték el az együttest „Aranycsapatnak”.

A Magyar Nemzeti Múzeum megalapítása

A Nemzeti Múzeum a Millennium évében

A Magyar Nemzeti Múzeum története a hazafias gesztusairól ismert magyar főnemes, gróf Széchényi Ferenc 1802. november 25-i felajánlá-sával kezdődött. Az e napon kelt adománylevelével a nemzetnek ajándékozta könyvekből, kéziratokból, metszetekből, térképekből és érmekből álló hungaricum-gyűjteményét.

Az alapítónak az akcióval kettős célja volt, egyrészt megőrizni a magyar kultúra értékeit, másrészt műhelyt biztosítani a történelemi kutatások számára. "Felségfolyamodványt" nyújtott be a királyhoz, amelyben megfogalmazta indítékait. Mint írta, „több év során sok fáradsággal, gonddal és jelentős kiadásokba merülve szereztem meg, a drága hazának, amelynek ölében mind ezek összeszedésére alkalmat és módot találtam, és a közhaszonnak, amelyre mindig törekedtem és törekszem, szentelhessem". Így jött létre a róla elnevezett Széchényi Nemzeti Magyar Könyvtár, ami alapintézményévé vált az 1808-ban életre hívott Magyar Nemzeti Múzeumnak, melyet a nemzet rögtön magáénak érzett.

A Múzeumkert Bródy Sándor utcai oldala Slowikowski Ádám színes litográfiája

Az 1832-36-os országgyűlés által megszavazott félmillió forintból és nemzetközi közadakozásból származó adományokból indult meg a mai épület alapozása. A múzeum klasszicista stílusú épülete 1837-47 között épült, tervezője Pollack Mihály építész volt. A főbejárat a híres athéni Erechtheion mintáját követi. Nyolc korinthuszi oszlopos portikuszat felül timpanon zárja, annak szobrait Raffaello Monti mintázta. Belső díszítésén Than Mór és Lotz Károly dolgozott. Az építkezés 1847-re készült el, de már 1846-ban beköltözött az első gyűjtemény. A Nemzeti Múzeum számos történelmi esemény helyszínéül szolgált és nemzeti jelképpé nőtte ki magát.

A Szovjetunióba hurcoltak emléknapja

Málenkij robotra elhurcoltak vásárosnaményi emlékműve

„A jövő nemzedékek előtt kötelességünk feljegyezni a 20. század bűneit és biztosítani, hogy azok soha nem ismétlődhetnek.” (Milan Kundera)

„Most az a feladat, hogy óvjuk és továbbképezzük a tehetséges dolgozókat. Óvjuk a békét, és rendületlenül állunk a vártán.” (Sztálin-idézet Gulag-tábor bejáratán)

„Aki nem volt ott, majd sorra kerül. Aki volt ott, soha nem felejt el.” (Szovjet közmondás a Gulagról)

„A Gulag benépesítésében hidegvérűen kitervelt következetesség és rendíthetetlen kitartás érvényesült.” (Alekszandr Szolzsenyicin)

„A Románia, Jugoszlávia, Magyarország, Bulgária és Csehszlovákia területén tartózkodó valamennyi 17 és 45 év közötti munkaképes német férfit, valamint 18 és 30 év közötti munkaképes német nőt internálni kell, és a későbbiekben szovjetunióbeli munkára kell szállítani.” (Sztálin)

Az Országgyűlés 2012. május 21-én úgy határozott, hogy a Szovjetunióba hurcolt magyar politikai rabok és kényszermunkások emlékének méltóképpen adózva emléknapot tűz ki. Ez a nap november 25-e lett, mert 1953-ban ezen a napon érkezhetett haza a Szovjetunióból 1500 politikai elítélt, a Gulag-lágerekből szabadon bocsátott rabok első csoportja.

A határozat arról a mintegy 800 ezer magyarról szól, akiket 1944 őszétől hadifogolyként vagy internáltként a Szovjetunióba hurcoltak többéves kényszermunkára, illetve akiket a második világháborút követően 5-25 évre száműztek a Gulag rabtelepeire a „magyar hatóságok hathatós közreműködésével, koholt vádak alapján”.

Az országgyűlési határozat Az 41/2012. (V. 25.) OGY határozatában „méltóképpen kíván megemlékezni arról a mintegy 800 ezer magyar honfitársunkról, akiket 1944 őszétől kezdve hadifogolyként vagy internáltként a Szovjetunióba hurcoltak többéves kényszermunkára, vagy a II. világháborút követően a folyamatosan kiépülő kommunista diktatúrában a magyar hatóságok hathatós közreműködésével koholt vádak alapján 5-25 évre száműztek a Gulag rabtelepeire. Tisztelettel adózik mindazok előtt, akik életüket adták a hazáért, magyarságukért, származásuk miatt,

politikai, vallási meggyőződésükért, illetve akik emberi és polgári jogaiktól megfosztva idegen földön, hazájuktól több ezer kilométerre, embertelen, megalázó körülmények között fogságot szenvedve végeztek kényszermunkát”

A Szovjetuniónak óriási volt a munkaerő-szükséglete, hiszen egyrészt a harcok okozta károk felszámolása hatalmas mennyiségű munkaerőt igényelt. Másrészt a Szovjetuniónak a legújabb kutatások szerint a második világháború folyamán mintegy 27-30 millió fő volt az embervesztesége. Harmadrészt a világ legnagyobb létszámú hadseregét tartotta fenn, amely 1945 elején 7,1 millió, majd 1945 közepén már 11,3 millió fős volt. Tehát a szovjet birodalom rendkívül nagy munkaerő hiányban szenvedett. A foglyok pedig tömeges és ingyenes munkaerőt jelentettek. E munkaerő immár külföldről történő beszerzéséhez szolgált ideológiai alapul a kollektív bűnösség elve, amelyet ugyan a magyarokkal szemben a sztálini vezetés hivatalosan tagadott, de a gyakorlatban mindig is alkalmazott. De nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt a tényt sem, hogy a háborúban kivérzett hazánknak mekkora veszteséget jelentett az évekig elhurcolt és a soha vissza nem tértek százezrei!

A Ferencvárosi pályaudvarnál felavatott Málénkij robot Emlékmű

Babits Mihály

(Szekszárd, 1883. november 26. – Bp., 1941. augusztus 4.): író, irodalomtörténész, szerkesztő, műfordító. 1901-ben érettségizett a pécsi ciszterci főgimnáziumban. A budapesti egyetem magyar–francia szakán tanult; az utóbbit csakhamar a latinra cserélte föl. Igyekezett megismerni a modern európai irodalmat, kivált a franciát és az orosz. Ekkor már jó ideje verselt. Négyesy László híres stílusgyakorlatain barátaival, Kosztolányi Dezsővel és Juhász Gyulával műfor-dítóként és költőként is megismerték. Gyakorlótanárként Baján, majd oklevelének megszerzése után a szegedi főreáliskolában tanított. 1908-ban verseit A Hol-nap antológia és a Nyugat közölte. 1908 nyarán tett olaszországi utazása ihlette San Giorgio Maggiore, Zrínyi Velencében és Itália című verseit, s Dante Isteni színjá-tékának fordítását. 1908 és 1911 között a fogarasi gimnázium tanára volt. Az 1929-től Móriczcal, 1933-tól Gellért Oszkár közreműködésével egyedül szerkesztett Nyugatot egyszerre óratoronynak és szekértábornak tartotta (lásd Ezüstkor című tanulmányát, 1930 és A Nyugat régen és most című előadását, 1932). Elszigetelt-ségéhez hozzájárult, túl a nemzedéki ellentéteken, hogy a Baumgarten-alapítvány kurátora lett. A Pokol fordítása 1912-ben, a Purgatóriumé 1920-ban, a Paradi-csomé 1923-ban, a teljes Isteni színjátéké 1929-ben jelent meg. Eközben már munkált benne a hatalmas bölcséleti költemény, a Jónás könyve, amelyben megjelenik

fölülemelkedése szenvedésein és múltbeli önmagán. 1941 márciusában tartotta akadémiai székfoglalóját. Áprilistól ismét csaknem beszédképtelen volt. 1941. augusztus 3-án a budapesti Siesta-szanatóriumba szállították, ahol 4-ére virradó éjjel hunyt el.

Szellemi, erkölcsi kisugárzása tovább élt a Nyugat második és harmadik nemzedékének művészetében. Öröksége erősen hatott a II. világháború utáni Újhold nemzedékére, és jelen volt az egyik leghűségesebb tanítványa, Illyés Gyula szerkesztette Válaszban is.

IV. Béla, a "második honalapító"

IV. Béla és pecsétje

„Elrendeltük, hogy a koronánk alá tartozó egész területen, arra alkalmas helyeken, erődítmények létesüljenek, várak épüljenek, ahol a nép meghúzhatja magát, ha veszedelem fenyeget. [...] Bárki magánszemély fekvésénél fogva erősségre alkalmas helyet birtokol, azt csere vagy egyéb jogcímen valamely embersokaságnak juttatandó erődítés céljából; ha pedig ilyen hely a királyi hatalom birtokában van, az hasonlóképpen magánszemélyek [...] használatába adassék, hogy ily módon [...] az erősségre alkalmas helyek mindig azoknak jussanak, akik gondoskodása révén az építmények sokaknak menedékül szolgálhatnak.”

IV. Béla Árpád-házi magyar király (1206. november 29. - 1270. május 3.) Magyarország uralkodója volt 1235. szeptember 25. és 1270. május 3. között. II. András és Gertrúd gyermeke, Szent Erzsébet testvére. Az ő nevéhez fűződik az ország tatárjárás utáni újjáépítése, ezért „második honalapító”-nak is nevezik. Ő egyben fővárosunkban Budavár alapítója is.

A következő havi hírlevelünkhöz várjuk a Rendtársak ötletadó leveleit.

Tisztelettel a Rendtársaknak, vitéz Balog Barna törzskapitány.

Elektronikus levélcím: balog.barna.bb@gmail.com